

Mening yttret her i Thinget — anseet Hartkornskatten som en usforanderlig Canon; og, har man virket for Indkomstkatten med Hensyn til Hartkornskatten, saa har det hovedsagelig været for at sørge for, at Hartkornskatten ikke blev forøget. Hartkornskatten er, ligesom Dyrtiden, en gammel Rytterhest, som man altid har været vant til sætte sig op paa, naar man skulde gjøre en finantiel Ridetour og skaffe flere Penge. Det er en saa farlig Sag her i Landet, at man gjerne seer at finde et Middel derimod, og det eneste sikke Middel er at have en ny Skattebasis, en ny Hest til at ride paa under saadanne Omstændigheder. Forhandlingerne ere ogsaa komne ind paa en anden Række af Betragtninger, som det ogsaa er af yderste Vigtighed at holde fast; det er nemlig dem, der angaae, om Staten i sit Lønningsystem skal tage Hensyn til Gifte eller Ikke-gifte, Børn eller Ikke-Børn. — Derfor den sidste ærede Rigsdagsmand havde Ret, at det var vigtigt for Staten at have gifte Embedsmænd, — lader os huffe, hvad vi her tale om: gifte Lieutenanter, gifte Cancellister og gifte Volontairer, fortsagt alle den Art unge tilstundende Embedsmænd gifte; thi det er netop dem, det her gjælder om — saa er det ganske vist, at, derfor det var en nødvendig Betingelse, og at Staten derved var bedre forserget, saa kunde den behøve at tage Hensyn dertil; men saa skal den ogsaa ved Ansættelsen af Embedsmænd fastsætte, foruden Examen, endvidere Giftermaal; og maaskee, om det var nødvendigt, et Antal Børn. Jeg fremsætter dette, for at man ved første Diekast kan see den skæve Side i den hele Betragtning. Jeg vil bringe i Grindring en Forhandling, som blev ført her forrige Aar og som har gjentaaget sig flere Gange og er gaaet igennem begge Thing; den Forhandling nemlig, som angik en Lov, der skulde berettigge en heel Klasse af Embedsmænd, som det indtil dette Dieblif er forment at gifte sig uden en særlig Tilladelse, til at gifte sig uden saadan Tilladelse. Det store Antal af Medlemmer her i Thinget gif dengang ind paa den Betragtning, at Staten ikke skulde blande sig i dette ganske private rettlige Forhold; men at den vedkommende Person ogsaa skulde vide ikke at gifte sig,

saalange han ikke ansaae sine Indtægter tilstrækkelige til at ernære Kone og Børn; og, derfor han saa kom til at befinde sig i en uheldig Stilling som Følge af, at han ubetimesten ligesom havde gifte sig, saa maatte han selv bære Følgerne deraf. Jeg tog mig dengang den Frihed at gjøre opmærksom paa, at indenfor et Embedslovg som vort, der er det meget vanskeligt at sætte Ansættelser af denne Art — saa rigtige de forøvrigt kunne være — igennem; men nu staae vi ligeoverfor at betrede en Vej, hvor vi isædedes for at holde vedkommende saa at sige tilbage fra at gifte sig, give dem en Tilskyndelse hertil og sætte en Præmie paa Giftermaalet (Stemmer Nei!). Jo! det er at sætte en Præmie paa Giftermaal, naar man giver den Mand, som er gift, mere end den, som har afholdt sig fra at være det, og derved maaskee har bragt et Offer til Staten, idet han har afholdt sig fra at gjøre det; thi det har Mængde af dem gjort, som have fordærvet deres hele Liv ved ikke at have kunnet gifte sig i den unge Alder og ikke have villet gifte sig, naar de skulde føre Kone og Børn i Glendighed. Man skal lægge Mærke til det Offer, som ligger deri, og man skal ikke sætte en Præmie paa Letfindighed. Jeg siger ikke dermed, at der ligger nogen Letfindighed i, at en Mand gifter sig i ringe Aar; men han maa da vide, hvad han har gjort, og tage Følgerne deraf; men Staten maa ikke komme bagefter og hjælpe ham paa Grund af det, han har gjort. Thi, derfor vi gjøre det, saa træder det frem som et Middel til at tilvinge sig Fordeel over dem, som have holdt sig tilbage. Det er en vrang Betragtningssmaade, at Staten har med Kone og Børn at gjøre. Man har vel spurgt: Ja, men pensionere vi da ikke Konen, pensionere vi ikke Børnene? Jo! men det er en Deel af Mandens Gage. Da vi gif ind paa Pensjonsloven, saa betragtede vi den saaledes og alene saaledes. Man siger her saa meget hyppigt, at der betales ringe Gager. Jeg siger: Nei, der betales høie Gager ved denne Pensjonsret, ved denne Sikkerhedsadkomst til Underhold for Kone og Børn efter Mandens Levetid. Naar man lægger det til, vil man see, at Gagerne ikke ere smaa. Det er en meget farlig Betragt-